

Fundació "la Caixa"

DIGERIR EL MÓN

COL·LECCIÓ
FUNDACIÓ "LA CAIXA"
CONVOCATÒRIA SUPORT
A LA CREACIÓ. COMISART

ON ÉS

CaixaForum Barcelona

Del 20 de juliol al 30 d'octubre de 2022

L'exposició pren el símil de les relacions simbiòtiques dels fongs per realitzar una lectura ecofeminista d'obres de les col·leccions de la Fundació "la Caixa" i el MACBA

CaixaForum Barcelona convida a pensar-nos com éssers ecodependents

- L'exposició *Digerir el món on és* planteja la necessitat de pensar-nos com a espècie animal i situar-nos en una xarxa interespècie per així crear un sistema de col·laboració entre els éssers humans i la resta d'organismes dels ecosistemes que habitem. La proposta de l'exposició s'inspira en la manera com els fongs estableixen relacions simbiòtiques amb altres espècies i amb la terra.
- Entre pintura, escultura, dibuix, instal·lació, obra tèxtil i material audiovisual, inclou 18 obres de 12 artistes: Gabriel Alonso, Inês Neto dos Santos, Eva Lootz, Sue Williams, Tacita Dean, Victoria Civera, Teresa Lanceta, Charo Pradas, Eva Fàbregas, Mónica Fuster i Nicholas Woods, Menchu Lamas i Mariana Silva. Són peces fetes des dels anys vuitanta fins l'actualitat, en la seva majoria procedents de les col·leccions d'art de la Fundació "la Caixa" i del MACBA però també amb préstecs dels mateixos artistes.
- Comissariada per Alba Colomo, és la tercera i última mostra de l'actual temporada que s'emmarca en la cinquena edició de la convocatòria per a joves comissaris Suport a la creació. Comisart, impulsada per la Fundació "la Caixa".
- La mostra estarà oberta a CaixaForum Barcelona del 20 de juliol al 30 d'octubre del 2022.

Digerir el món on és. Col·lecció Fundació "la Caixa". Suport a la creació. Comisart. Dates: del 20 de juliol al 30 d'octubre de 2022. **Organització i producció:** Fundació "la Caixa" amb la col·laboració del MACBA. **Comissariat:** Alba Colomo. **Lloc:** CaixaForum Barcelona (Av. de Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8).

Barcelona, 19 de juliol de 2022. La cap de Continguts de les Exposicions d'Art de la Fundació "la Caixa", **Carla Tarruella**, la directora de CaixaForum Barcelona, **Mireia Domingo**, i la comissària **Alba Colomo** han presentat avui a CaixaForum Barcelona l'exposició ***Digerir el món on és***, en el marc de la convocatòria de la Fundació "la Caixa" Suport a la Creació. Comisart. Es tracta de la tercera exposició d'un cicle de mostres sorgides de la cinquena edició de la convocatòria de **Comisart**.

Digerir el món on és és una exposició que planteja la necessitat de **repensar-nos com a espècie animal i situar-nos en una xarxa interespècies** per crear un equilibri necessari per assegurar la nostra supervivència. La mostra, a través de les obres d'art contemporani que presenta, genera relats en contra de la lògica capitalista que promou l'individualisme i la superioritat de l'espècie humana. **L'exposició pren com a símil les relacions simbiòtiques dels fongs** amb altres espècies i les xarxes micelïanes que fan possible la seva supervivència. I és que l'ésser humà està relacionat amb els fongs ja que, com ells, la nostra existència també està relacionada indefugiblement amb la cohabitació en comú.

Organitzada per la Fundació "la Caixa" en col·laboració amb el MACBA i comissariada per **Alba Colomo** amb una visió ecofeminista, l'exposició entrellaça un seguit d'obres datades des dels anys 80 fins l'actualitat, que reflecteixen la interdependència i les xarxes que sostenen la vida i els ecosistemes. Són un conjunt de 18 obres de 12 artistes de disciplines diverses entre pintura, escultura, dibuix, instal·lació, obra tèxtil i audiovisual. La majoria d'obres provenen de les col·leccions de la Fundació "la Caixa" i el MACBA, a més d'algunes que provenen directament dels artistes.

Els artistes representats, de diverses generacions, són **Gabriel Alonso, Inês Neto dos Santos, Eva Lootz, Sue Williams, Tacita Dean, Victoria Civera, Teresa Lanceta, Charo Pradas, Eva Fàbregas, Mónica Fuster i Nicholas Woods, Menchu Lamas i Mariana Silva.**

A través de les obres d'art presents a l'exposició, el recorregut proposa una reflexió sobre com la capacitat de generar xarxes de col·laboració i de cohabitació entre els éssers humans i els altres éssers vius, des dels animals fins a les plantes, els fongs i els microorganismes, com a gairebé l'única manera d'assegurar-nos la supervivència de tots plegats. Sense els fongs, per exemple,

alguns dels quals invisibles als nostres ulls i sense les xarxes que generen, no existirien les majoria d'espècies del nostre planeta.

De la mateixa manera que els fongs construeixen relacions simbiòtiques amb altres organismes vius, els éssers humans necessitem buscar maneres de generar estructures de col·laboració íntima que es basin en el suport mutu. Aquests patrons de conducta dels fongs poden ajudar a generar sistemes que ajudin a reinventar noves formes de viure i morir i altres mons possibles. D'aquesta manera, les obres de l'exposició suggereixen formes orgàniques -de vegades vives-, relacions humanes de cooperació i d'ajut mutu i processos col·laboratius i simbiòtics de tota mena.

Alba Colomo també ha pres com a text de referència per al discurs de l'exposició el ***Manifest fervent***, de l'escriptora i antropòloga argentina **Mercedes Villalba**, en el qual l'autora utilitza l'exemple de la resistència de la natura com a inspiració per a la pròpia supervivència i on també apareix el símil de la fermentació dels fongs. El text de Villalba s'intercala amb el text de Colomo en el catàleg de l'exposició.

Digerir, fermentar, cooperar

Només entrar a la sala, el visitant trobarà dos fongs a la paret, dues escultures conformades per un cúmul de material orgànic i altres materials artificials, obra de **Gabriel Alonso**, un artista que habitualment treballa amb la relació entre cultura i natura. Aquesta peça a l'inici de l'exposició al·ludeix al concepte de "digerir el món" que està en el seu títol. Ben a prop, s'exposa també més matèria orgànica: dues mares de kombutxa que fermenten en recipients de vidre sobre peces de fruita i verdura. És una obra viva d'**Inês Neto dos Santos**, en la qual els microorganismes i enzims digereixen nutrients simbiòticament. Una obra en contínua transformació que es torna trobar més endavant del recorregut.

Al terra de la sala s'ha instal·lat l'obra *5 unidades*, d'**Eva Lootz**, formada per cinc fulles fetes amb plom i coure amb aigua a dins. L'artista ha desposseït les fulles del seu caràcter orgànic i les ha transformat en una mena d'escultura monumental. En la pintura de **Sue Williams**, en canvi, es pot veure una infinitat de cossos flotant i enredats on no es poden distingir els límits de cada individualitat, en el què podria ser també una al·lusió als abusos que pateixen els cossos de les dones.

L'obra *Géllert*, de **Tacita Dean**, formada per quatre fotografies i un vídeo, mostra un grup de dones banyant-se a les termes del balneari de Budapest del títol de la peça. És una obra que retrata cossos vulnerables estant junts i cuidats, que posa en valor la interdependència i la col·lectivitat en la vida quotidiana. La instal·lació de l'artista **Victoria Civera** també mostra cossos, en aquest cas, vuit cossos de tela estirats en un llit de llum que representa que miren les estrelles. Segons l'artista, l'obra evoca la fragilitat de la vida.

Per la seva banda, **Teresa Lanceta**, una de les artistes fonamentals de l'art tèxtil al nostre país, sempre reivindica el treball col·lectiu i la història de tantes persones anònimes que han treballat teixint al llarg de la història i en totes les cultures. L'obra que presenta a l'exposició és un teixit de l'estiu del 2017. En la pintura de gran format *Turbo 7* de **Charo Pradas**, unes figures tubulars circulars de color rosa, gairebé laberíntiques, embolcallen una mena de globus ocular, un ecosistema tentacular. L'altra obra "viva" de l'exposició és *arPA*, de **Gabriel Alonso**, en la què en una peanya arran de terra representa el bacteri *Escherichia coli*. L'obra té un cultiu viu a dins que desborda la cavitat de l'escultura.

Al centre de la sala, hi ha l'escultura *Nancey*, d'**Eva Fàbregas**, que té una forma molt semblant a un motlle per a les oïdes però que també evoca un bacteri o una vèrtebra animal. Al costat, de la mateixa artista es poden veure també cinc dibuixos de la sèrie *Polifilia*, que al·ludeixen a formes orgàniques i de la natura. El duet **Mónica Fuster i Nicholas Woods** presenta una obra amb dues planxes negres amb dibuixos incisos i llums amb representacions d'éssers de formes antropomòrfiques, animals, plantes i arrels entrelaçats. També s'entrellacen un peix amb la lluna en una de les primeres pintures de l'artista **Menchu Lamas**.

Finalment, també forma part de l'exposició la pel·lícula *Cyborg Wildlife* (2021-2022), de **Mariana Silva**, que analitza les relacions entre la biologia i la tecnologia i com les eines digitals han influït en les metodologies d'estudi i representació de la fauna i flora silvestres. La peça, produïda en el marc del programa de la Fundació "la Caixa" Suport a la Creació '20. Producció, es projectarà una única vegada a l'auditori de CaixaForum Barcelona, amb una presentació a càrrec de l'artista el dimecres 14 de setembre a les 19.00 h.

[El programa Comisart de la Fundació "la Caixa"](#)

Durant tota la temporada i fins a finals del 2022, la Sala 2 de CaixaForum Barcelona es consagra a l'exhibició de les tres propostes a càrrec de comissaris

emergents que han estat seleccionats en aquest programa. Comisart ofereix a joves professionals l'oportunitat de liderar un comissariat a partir de la Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa" i de la Col·lecció MACBA amb l'ajuda de professionals de l'entitat i tutors externs. És també una oportunitat perquè comissaris emergents ofereixin lectures innovadores sobre aquests fons d'art. A més, l'entitat ha reforçat recentment aquesta iniciativa ampliant el suport a la creació contemporània i ha desdoblant la convocatòria, de caràcter biennal, en una segona línia de suport a la producció d'obres d'art, amb una atenció especial a artistes menors de 30 anys.

Digerir el món on és és la tercera de les exposicions del cicle d'aquesta temporada i s'inaugura després *Rates! Rates! Rates!* i *La propera mutació*. El jurat que ha seleccionat els comissaris de les tres exposicions està format per Diana Guijarro, Antònia M. Perelló, Filipa Ramos i Manuel Segade. Amb aquesta doble convocatòria, la Fundació "la Caixa" dona continuïtat a la seva llarga trajectòria de compromís amb nous talents en l'àmbit de la cultura, en general, i de les arts visuals, en particular.

Alba Colomo, comissària de l'exposició

Treballadora cultural, **Alba Colomo** és actualment directora de La Escocesa, a Barcelona. Cofundadora del col·lectiu i espai in(ter)dependent la Sala, ha investigat les possibilitats de la permacultura com a metodologia en l'art contemporani, en el marc del programa de suport a la creació de Jerwood Arts 2020 al Regne Unit. Durant els anys 2021-2022 està desenvolupant el projecte *fantasmas que circulan* (fantasmes que circulen) com a part del programa NOEXPO del Museo Reina Sofía de Madrid. El 2019 va formar part de l'equip curatorial de FotoNoviembre al Tenerife Espacio de las Artes (TEA). Entre el 2015 i el 2018 va ser comissària del Departament de Programes Públics i Recerca del Nottingham Contemporary, al Regne Unit. S'ha format en permacultura a través de l'organització britànica Permaculture Association.

OBRES I ARTISTES PRESENTS A L'EXPOSICIÓ

Gabriel Alonso

Funghi

2022

Resina acrílica, escaiola d'alta resistència, pigments, sorra i ciment
Gentilesa de l'artista

Aquestes dues escultures són un cúmul de materials orgànics i altres matèries artificials. Remetent als anomenats «bolets de soca» que creixen als troncs dels arbres, al·ludeixen a la idea del cos com un conjunt de capes que s'acumulen, que tenen un component biològic, com a matèria viva, i que són alhora una producció tecnològica que respon al context sociocultural al qual pertany. Situar aquests fongs al començament de l'exposició suposa un exercici de traducció literal d'un dels principals arguments de l'exposició: l'ecodependència i la necessitat d'apreciar les interconnexions entre multiorganismes.

Inês Neto dos Santos, amb la col·laboració de Gerald Mak

Mother, mother

[Mare, mare]

2018

Vidre i kombutxa

Gentilesa de l'artista

Tres mares de kombutxa fermenten en recipients de vidre quasi zoomorfs que descansen sobre peces de fruita i verdura. El kombutxa és una beguda obtinguda a base de te fermentat per l'acció d'una colònia de bacteris i llevats. La fermentació és una pràctica simbiòtica col·laborativa; un procés de relacions multiespècie d'intercanvi continu, per la qual cosa aquesta és una obra viva, on microorganismes i enzims digereixen nutrients i intercanvien informació. Es ressalta així el potencial expansiu i transformador del que és invisible.

Eva Lootz

5 unidades

[5 unitats]

1986

Plom, coure i aigua

Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa"

Cinc fulles de plom i coure amb aigua a dins reposen a terra. A través de l'ús d'aquests materials, l'artista despulla les fulles del seu caràcter orgànic i finit i els aporta una certa monumentalitat transformant-les en escultures. El treball de Lootz explora l'origen de diferents matèries i les seves possibilitats plàstiques, al·ludint sempre a problemàtiques relatives al seu ús, origen i explotació.

Sue Williams

Isolated and Elongated on Green

[Aïllades i allargades sobre verd]

1996

Oli i acrílic sobre tela

Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa"

En aquesta pintura, una infinitat de cossos floten junts, enredats fins a generar un embull en què no es distingeixen ni la forma ni els límits de la individualitat. Amb un traç abstracte, les línies de les figures caricaturesques es van diluint al llenç fins al punt que gairebé s'uneixen i no es distingeix on comença i acaba cadascuna. En el marc d'aquesta exposició, la pintura de Sue Williams és una crida a la col·lectivitat i a la necessitat d'afavorir relacions de suport mutu. L'obra ens recorda que la independència és una fal·làcia i que tot cos és dependent d'una gran xarxa d'altres cossos i de cures sobre la qual se sosté.

Tacita Dean

Gellért

1998

Pel·lícula de 16 mm en bucle i 4 fotografies

Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa"

El film, que té per títol el nom del famós balneari de Budapest on va ser enregistrat, ens presenta un grup de dones prenent banys a les termes. Els sis minuts de pel·lícula es projecten en bucle i retroprojectió en 16 mm. Les quatre fotografies, que són *stills* del vídeo, reflecteixen diferents moments de les dones als banys. Aquesta obra explora la vulnerabilitat dels cossos, retratant el sosteniment de les cures com una sèrie de relacions interdependents, que s'accentuen amb el pas del temps i en arribar a la vellesa.

Victoria Civera

Va y ven: miradores de estrellas

[Va i ve: miradors d'estrelles]

1996-1997

Fusta, metacrilat, setí, fluorescents i fibra sintètica
Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa"

Com ajaguts sobre un llit de llum, vuit cossos de tela miren les estrelles i, entrellaçats, recolzen el cap a l'espatlla contigua. Aquesta instal·lació ens remet a les existències interdependents i reitera la vulnerabilitat dels cossos finits, reafirmant que no té sentit pensar en el sosteniment de la vida sense pensar com se sosté la pròpia vida encarnada en els cossos. *Va y ven: miradores de estrellas* es va presentar per primera vegada a l'exposició *Madre Luna*, que va tenir lloc a Madrid el 1997. Referint-se a aquesta mostra, l'artista comenta que evocava la fragilitat de la vida, entesa com a constant evolució i transformació, i com ha de ser respectada des del compromís.

Teresa Lanceta

Verano de 2017

[Estiu del 2017]

2017

Teixit de tafetà de llana i cotó
Gentilesa de l'artista

Per a Teresa Lanceta, teixir és una forma de transmetre coneixement i els teixits són una mostra de les relacions i de la col·lectivitat, invisible però sempre present i necessària. Com diu ella, els teixits li han permès de «participar d'aquest descobriment col·lectiu, silenciós, que ha possibilitat a les persones de viure, comunicar-se i romandre». La seva obra ens fa veure els vincles amb els objectes com una sèrie de relacions tant amb els materials com amb altres persones.

Charo Pradas

Turbo 7

1991

Tècnica mixta sobre paper

Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Dipòsit Luisa Ortínez Díez

Aquesta pintura, que l'artista va produir quan tenia 31 anys, destaca per les figures abstractes de colors vius; en aquest cas, una sèrie d'estructures tubulars circulars de color rosa, gairebé laberíntiques, que sembla que embolcallen una mena de globus ocular situat al bell mig. Les obres de Charo Pradas remetent a la vida i a la normalitat de la cohabitabilitat multiespècie, i ens conviden a pensar-nos com a part d'un ecosistema tentacular de formes i orígens diversos.

Gabriel Alonso

arpA

2020

Escaiola, làtex, PVC termoformat, tub de PVC, sal i matèria orgànica (agar, quefir, cultiu bacterià)

Gentilesa de l'artista

Aquesta obra representa el bacteri *Escherichia coli* a gran escala. Feta d'escaiola, làtex i PVC, té un cultiu viu a dins. L'obra és un ecosistema viu amb microorganismes que hi cohabiten i hi creixen, que transformen l'escultura. La matèria orgànica i bacteriana desborda la cavitat, vessa i expandeix l'ecosistema damunt la superfície sobre la qual recolza. *arpA* vol qüestionar les estètiques científiques mitjançant les quals es representen la vida i les seves parts aparentment invisibles, recordant-nos, no solament que som un univers multiespècie, sinó que els bacteris són essencials per al funcionament del nostre organisme. L'*E. coli*, per exemple, descompon i digereix els aliments quan passen pels intestins.

Eva Fàbregas

Nancey

2019

Resina epoxi, poliestirè extrudit i *flocking*

70 x 90 x 120 cm

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

Aquesta peça forma part d'una sèrie de treballs en què l'artista explora la interdependència entre el cos i determinats objectes protètics sobre la base de l'intercanvi i la mutualitat de les relacions cos-tecnologia. En aquest cas, l'escultura és d'un motlle per a les oïdes a gran escala, per bé que tant la forma com la textura i el color li aporten organicitat, jugant amb la dicotomia relacional entre l'objecte tecnològic i el que és viu.

Eva Fàbregas

Polifilia 04, Polifilia 10,

Polifilia 14, Polifilia 24,

Polifilia 27

2021

Acrílic sobre paper

Gentilesa de l'artista

Aquests dibuixos pertanyen a una sèrie en la qual treballa l'artista des de l'any 2020. Els colors i les formes orgàniques gairebé en moviment evocuen elements trobats a la natura. Parts corpòries, éssers que cohabituen i es barregen entre sí formant un tot fins a semblar un sol dibuix. Una multiplicitat d'organismes delicats que sembla que tenen textures que podem tocar: són toves, flexibles, humides, enganxoses, relliscoses i suaus alhora.

Mónica Fuster i Nicholas Woods

Lair

[Cau]

2001

Planxa de metacrilat, llum LED, ferro i cables

Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa"

Aquest cau va sorgir de la col·laboració entre Mónica Fuster i Nicholas Woods, que van treballar junts entre el 1999 i el 2004. Els dibuixos mostren formes micel·lianes que uneixen i sustenten éssers de formes antropomòrfiques, animals, plantes i arrels que ens transporten a un món oníric de criatures que coexisteixen en la foscor. Incisos directament sobre les dues planxes de metacrilat, de dos metres de llarg cada una, són il·luminats per llums LED incorporats a la mateixa obra.

Mariana Silva

Cyborg Wildlife

[Vida silvestre cibernètica]

2020-2021

Videoprojecció monocanal

Dimensions variables

Gentilesa de l'artista

Obra produïda en el marc del programa de la Fundació "la Caixa"

Support a la Creació '20. Producció

(Projecció de la pel·lícula i presentació a càrrec de l'artista: dimecres 14 de setembre a les 19.00 h)

Cyborg Wildlife dialoga amb la història del gènere documental sobre la vida salvatge i les anomenades reserves naturals en contraposició amb una aproximació des de la cibernetica, explorant les dicotomies «humà / no humà» i biològic enfront de tecnològic. Analitza les relacions entre la biologia i la tecnologia, tractant qüestions sobre com les eines digitals i computacionals han influït en les metodologies d'estudi i en les formes de representació de la fauna i

la flora silvestres.

Menchu Lamas

Peixe-Lúa

[Peix lluna]

1982

Acrílic sobre tela

Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa"

Una de les primeres pintures de l'artista. Al llarg de tota la seva obra, el color i els traços amplis han estat centrals, com també l'ús de teles de gran format en les quals posa el cos, se submergeix en el quadre. *Peixe-Lúa* mostra un peix entrellaçat amb la lluna i exposa la transcendència i el valor vital de les relacions de codependència i coexistència aparentment invisibles. Evoca també els coneixements ancestrals de la Galícia rural sobre les interrelacions entre els elements de l'Univers i la seva importància en la preservació de la biodiversitat i la sostenibilitat dels ecosistemes. És una reivindicació de la seva vàlua, una crida urgent a la recuperació i posada en pràctica de tots aquells coneixements que ja als anys vuitanta començaven a ser enterrats i desposseïts de valor.

Fundació "la Caixa"

Dossier de premsa

Digerir el món on és

Del 20 de juliol al 30 d'octubre de 2022

CaixaForum Barcelona

Av. de Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8
08038 Barcelona
Tel. 934 768 600

Servei d'Informació de la Fundació "la Caixa"

Tel. 900 223 040
De dilluns a diumenge, de 9 a 20 h

Horari

De dilluns a diumenge, de 10 a 20 h

Venda d'entrades

Taquilles de CaixaForum i
www.CaixaForum.es

Àrea de Comunicació de la Fundació "la Caixa"

Cristina Font: [608582301](tel:608582301) / cristina.font@fundaciolacaixa.org

Sala de Premsa: <https://premsa.fundacionlacaixa.org/ca/>

[@FundlaCaixaCAT](#) [@CaixaForum_CAT](#) [#CaixaForumComisArt](#) [#ColleccióLaCaixa](#)